

3. sz. melléklet

Hajdú-Bihari Önkormányzatok **VÍZMŰ** Zrt.

Díjmegállapítás irányelvei

(Öntsünk tiszta vizet a pohárba!)

[2011. december]

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	3
1. A HAJDÚ-BIHARI ÖNKORMÁNYZATOK VÍZMŰ ZRT. DÍJKÉPZÉSI RENDSZERÉVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK	4
2. A DÍJAK MEGÁLLAPÍTÁSI IRÁNYELEVÉK	5
3. A DÍJKÉPZÉSI RENDSZER KIALAKÍTÁSA	7
3.1. FOGALMAK	7
3.2. A FEDEZETI ELV ÉS A DÍJFEDEZETI SÉMA MEGHATÁROZÁSA	8
4. IVÓVÍZ SZOLGÁLTATÁS DÍJKÉPZÉSI SÉMÁJA	10
5. SZENNYVÍZELVEZETÉSI ÉS -TISZTÍTÁSI SZOLGÁLTATÁS ÁLTALÁNOS DÍJKÉPZÉSI SÉMÁJA	11
6. A DÍJTERVEZÉS ÉS A DÍJKÉPZÉS KONKRÉT MENETE.	14
ZÁRÓ FEJEZET, ÉRVÉNYESSÉG	17

BEVEZETŐ

A díjak megállapítására vonatkozó irányelvek a **Hajdú-Bihari Önkormányzatok Vízmű Zrt.** díjpolitikájának megvalósítását szolgáló díjképzési mechanizmust és díjképzési sémát foglalja össze. A szabályzat meghatározza a díjképzési rendszer kiinduló elemeit, a díjképzési sémát és eljárásrendet, amelyek átlátható és ellenőrizhető módon biztosítják a hosszú távon fenntartható gazdálkodást. Az önkormányzatok ellenőrzési feladatai nem gyakorolhatók átlátható díjképzési rendszer nélkül. A vízi közszolgáltatásban más vezetékes szolgáltatásokhoz (pl. áram, gáz) hasonló részletes, központi rendeletben történő árképzési előírás és ellenőrzés (Energia Hivatal) nincs. Ezért is szükséges a díjszabályzat megalkotása.

A díjszabályzat létrehozása, a megfelelő díjképzési rendszer kialakítása a stabil gazdálkodás egyik legfontosabb feltétele. A gazdálkodás stabilitása pedig mind az önkormányzatok, mind pedig a Társaság elemi érdeke. Az átláthatóság, kiszámíthatóság és ellenőrizhetőség alapvető követelmény.

A díjképzési rendszerrel szemben támasztott alapvető követelmény az önfinanszírozó gazdálkodás. A szolgáltatásból realizálható díjbevételekben meg kell téríteni a hatékony gazdálkodás követelményeinek megfelelő működési költségeket és a kiegyensúlyozott gazdálkodáshoz szükséges működési eredményt, beleértve a tőkeköltségeket is. A megtérülésnél a lakosság teherviselő képességére is tekintettel kell lenni, amely az új projektek megfelelő amortizáció elszámolásával vehető figyelembe. Az így meghatározott díjfedezeti elven alapszik a Társaság díjképzési rendszere.

A költségmegtérülés elve rögzíti, hogy milyen költségtényezők, rekonstrukciós és fejlesztési forrásigény adott évre vonatkozó rész és nyereség vehető figyelembe a díjakban, illetve, hogy azok milyen költségváltozási tényezőkkel korrigálhatók (beleértve a hatékonysági elvárásokat is). A díjképzési rendszer egységes ártervezési, költség- és mennyiségi nyilvántartási rendszer alapján az a vízközművek alaptevékenységének költségeiből kiindulva határozza meg a szükséges (indokolt) díjbevétel mértékét és díjakat, kiküszöbölve ezzel a keresztfinanszírozást.

Az EU Víz Keretirányelv előírásai szerint a díjakban érvényesíteni kell a pótlási és rekonstrukciós fedezetet, illetve a jövőbeni fejlesztésekre is forrásokat kell képezni a bevételekből. E beruházások megvalósítására a vízi közszolgáltatóknál az értékcsökkenési leírás (vagy jelenleg sok esetben az azt pótló használati, bérleti díj), illetve az adózott eredmény áll rendelkezésre.

A vízközmű szolgáltatók egyik legsúlyosabb gazdálkodási problémája a rendezetlen amortizáció elszámolás, a pótláshoz, rekonstrukcióhoz szükséges források hiánya. A díjképzési szabályzat ebben a témában is megfelelő sémát tartalmaz.

A díjképzési rendszer számviteli nyilvántartási adatokra épül, amelyek díjfedezeti elemek szerint kerülnek csoportosításra. A díjelemek szerinti csoportosítás azt a célt szolgálja, hogy a díjmechanizmus megfelelő rugalmassággal követhesse a gazdasági környezetben bekövetkezett változásokat. A költségek úgy kerülnek csoportosításra, hogy a szolgáltatás terjedelmének változása esetén, például az új beruházások üzemeltetési és fenntartási költségeinek befogadása, vagy új település csatlakozása esetén a többlet költségek befogadása és meghatározása könnyen és átláthatóan megtörténhessen. A díjelemek szerinti csoportosítás az indexálás követelményeire is tekintettel van. Az évenkénti díjelőterjesztés alkalmával a díjfedezeti elemek valorizálásra kerülnek a tervévre várható a GKI prognosztizált adatok alapján. A KSH indexek alkalmazása az előző év költségeivel való elszámolás ellenőrzését teszi átláthatóvá.

A díjképzési rendszer ismertetése a Kohéziós Alap pályázat egyik követelménye. Ehhez a KVVM segédletet adott ki. Jelen díjszabályzat épít a segédletre, figyelembe veszi az ÖKO Zrt vonatkozó tanulmányát is.

A díjstruktúra változatlan marad kéttényezős díj lesz továbbra is. A Víz Keretirányelv elvárásainak megfelelően nem lesz megkülönböztetés egyes fogyasztói csoportok (lakosság, közület) között.

Megszűnik a teljes szolgáltatási területre érvényes egységes díj, helyét településenkénti díj veszi át. A díj kialakítása nagy karbantartások, és a rekonstrukciós, valamint a fejlesztési tervek egyedi figyelem-

bevételeivel, valamint az általános költségek **szolidaritás alapján**, díjkiegyenlítő módon való felosztásával történik.

A díjszabályzatban megfogalmazott díjképzési rendszerre való áttérés időt és komoly felkészülést igényel. Cél, hogy 2013-ban már ennek megfelelően történjen a díjképzés.

Feladatok:

- A cég számviteli és nyilvántartási rendszerének átalakítása, racionalizálása
- A településszintű költségelszámolás megalapozottságának növelése
- A gazdálkodási rendszer díjmegállapítás irányelveinek megfelelő korszerűsítése

2011-től díjterv ütemezés:

a. Ivóvízdíjak:

- 2011-re 2010-es díjak tartása
- 2012-től a szolidaritás, mint díjelem bevezetése
- 2012-re 2 sávú rendszer bevezetése
- 2013-tól Díjszabályzat alkalmazás, hosszú távú díjprogram

b. Szennyvíz-csatorna díjak:

- költségfedezeti szintre hozása két ütemben 2012-2013 ütemének elfogadása.
- 2013-tól Díjszabályzat alkalmazás, hosszú távú díjprogram

A rekonstrukciós és felújítási feladatok külön dokumentum alapján kerülnek tárgyalásra és elfogadásra. A hosszú távú feladatok közül ki kell választani a 2011, 2012 évi feladatokat, összhangban az előterjesztett díjjavaslat biztosította gazdasági, működési feltételekkel.

1. A HAJDÚ-BIHARI ÖNKORMÁNYZATOK VÍZÜ ZRT. DÍJKÉPZÉSI RENDSZERÉVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK, IRÁNYELVEK

Alapelvek:

Az EU irányelveknek megfelelően figyelembe kell venni a víziközmű szolgáltatások költségei megtérülésének elvét, beleértve a környezeti és a vízkészletek védelmével összefüggő költségeket is (teljes költség megtérülés elve), továbbá a szennyező fizet elvét.

Érvényesítendő emellett a fenntarthatóság és megfizethetőség elve, melynek értelmében a szolgáltatás hosszú távú, magas színvonalú fenntartását a fogyasztók számára megfizethető áron kell biztosítani a szolgáltatási terület jövedelmi viszonyainak figyelembe vételével.

Az árszabályozás hosszú távon, ösztönözzön a biztonságos és legkisebb költségű ellátásra, a kapacitások hatékony igénybevitelére oly módon, hogy a díjak egy település esetén se haladják meg az "egy település egy szolgáltató" esetén kalkulált indokoltat, illetve legyenek alatta az ily módon kalkulálható díj szintjeinek.

Díjszintek meghatározása településenként és szolgáltatásonként a települések egyedi körülményeit figyelembe vevő működési költségintet, felújítási rekonstrukciós és fejlesztési feladatokat fedező díjakkal. A központi általános költségek felosztása szolidaritási elvek figyelembe vételével történik.

Nincs szolgáltatások közötti keresztfinanszírozás, sem településen belül, sem települések között (például a szennyvíz-csatornával nem rendelkező települések esetében).

Az árak megállapításánál az árak nagysága fedezetet kell, hogy nyújtson:

- A hatékonyan működő szolgáltató ráfordításaira, azaz a műszakilag megalapozott, a szolgáltatási feladatok biztonságos ellátását biztosító költségek fedezetére.
- A rekonstrukciós terv szerinti pótlási munkálatokra, amortizáció megképzésével a díjakban.
- Döntéstől függően az amortizációval nem fedezett rekonstrukciókra (rekonstrukciós hányad beépítése), bővítő fejlesztésre (fejlesztési hányad beépítése).
- A működéshez szükséges, azaz a gazdálkodás biztonságát garantáló nyereségre úgy, hogy emellett a működtetési színvonal, annak költsége folyamatosan alkalmazkodjon a mennyiségi és minőségi igényekhez.
- A szigorodó vízminőségi és környezetvédelmi követelmények teljesítése miatti többletköltségekre.
- A működési területen megépülő új közművek üzemeltetési, karbantartási, pótlási, felújítási fedezetére.

Az EU támogatással az önkormányzatok által biztosítandó önerőhöz történő hozzájárulás esetén az önerő finanszírozásra, az esetleges hitelfelvétel- és törlesztés költségeire, fedezetére.

Az ármegállapításnál figyelembe kell venni:

- Az infláció, illetve a bér, adó és járulékváltozások miatti költségváltozásokat,
- az előző időszaktól független költségek alakulását (pl. beruházások üzembe helyezése, szigorúbb környezetvédelmi elvárások, változó szolgáltatási normák, szolgáltatás határainak változása, egyszeri költségváltozások),
- a karbantartási, rekonstrukciós feladatok, egyéb tényezők változásait,
- csökkenő tételként a hatékonysági elvárásokat,
- a háztartások fizetőképességét (az NFÜ-KVVM útmutató javaslata szerint a víz- és szennyvíz díj tekintetében a megfizethetőségi küszöb az átlagos háztartási nettó jövedelem 2,5-4,5 %),
- a kintlévőségek, a behajtási arány alakulását figyelembe véve
- az új fejlesztések pályázataiban (RMT-ben) megfogalmazott és a társulási megállapodásokban rögzített díjpolitikát.

2. A DÍJAK MEGÁLLAPÍTÁSI IRÁNYELEVEK

- I. ALAPDÍJ:** A díjmegállapítók az egységesen kéttényezős díjrendszer elfogadásával az üzemeltetés állandó költségekre részben vagy egészben fedezetet biztosító, fogyasztott mennyiségtől független díjtényezőt alkalmaznak.
- II. SZOLIDARITÁS:** A szolidaritás elvének alkalmazása az általános költségek, díjkiegyenlítő módon való felosztásával történik. Ennek érdekében a díjkalkuláció során önálló díjelemként kerül alkalmazásra.
- III. ÜZEMELTETÉSI DÍJ / BÉRLETI DÍJ:** Azon települések esetében, ahol az ivóvíz, szennyvíz szolgáltatás eszközeinek település közigazgatási területébe tartozó víziközmű vagyon eszközgazdálkodási feladatait az eszközök tulajdonosa, az önkormányzat maga végzi, a

szolgáltatásokat végző társaság az eszközök használatáért díjat fizet a tulajdonosnak. A díj megállapításának alapja a vagyongazdálkodásba tartozó eszközök értékcsökkenésének, az önkormányzatok érvényes számviteli politikájában szabályozott módon.

- IV. LEÍRT VEVŐI KOVETELÉSEK:** A szolgáltatást/okat végző társaság számára a tevékenységének eredményes végzése során a fogyasztói és egyéb gazdasági körülmények figyelembe vételével a díjfizetési nehézségekből adódó meg nem fizetett szolgáltatások értékét a törvény által meghatározott módon egyéb ráfordításként el kell számolni. Ez kettős terhet jelent a szolgáltató gazdasági társaság számára egy részt az igénybevett szolgáltatás nem kerül megfizetésre és az ehhez kapcsolódó Általános Forgalmi Adót viszont a törvény által meghatározott időpontban meg kell fizetnie. Ezt a ráfordítások között veszi figyelembe a díjkalkuláció során önálló díjelemként kerül alkalmazásra.
- V. ÉRTÉKVESZTÉSEK:** A törvényben meghatározott módon a mérlegkészítés időpontjában a vevőket minősíteni kell fizetési hajlandóságuk szerint és azon fogyasztók esetében akiknél az igénybevett szolgáltatás megfizetése bizonytalannak látszik, azokra a követelésekre értékvesztést kell elszámolni, figyelembe véve a fizetési határidők lejárátát. Az így elszámolt értékvesztést külön díjtételként kerül elszámolásra az egyéb ráfordítások között.
- VI. LABOR KÖLTSÉGEK:** A korábbi évek gyakorlatával ellentétben a szolgáltatás minőségellenőrzésének költségeit a díjkalkuláció során önálló költség, díjelemként kerül alkalmazásra.
- VII. BŐVÍTÉSEK, FEJLESZTÉSI DÍJHÁNYADA:** A fejlesztési tervben szereplő szükséges fejlesztések, beleértve az egyedi megállapodásokban rögzített fejlesztési díjhányad költségeinek a díjkalkuláció során önálló költség, díjelemként kerül alkalmazásra
- VIII. REKONSTRUKCIÓS HÁNYAD:** A amortizáció/ illetve használati díj mértékét meghaladó rekonstrukciós igény., A felújítási és rekonstrukciós tervben szereplő rekonstrukciók eredményigénye a díjkalkuláció során önálló költség, díjelemként kerül alkalmazásra.
- IX. EREDMÉNY DÍJFEDEZETI IGÉNY:** A díjszabályzatban elfogadott, az adott évben a szolgáltatás díjában elismert, a társaságnál képződött adózott eredmény település szinten. Ez a díjfedezeti igény szolgálja a fejlesztési igények finanszírozásához szükséges forrást a települések számára, mely önálló díjelemként kerül alkalmazásra
- X. ADÓSSÁGSZOLGÁLAT (hitelfinanszírozás, fejlesztések):** Idegen forrás megtérülése település szinten. Saját forrás részeként bevont idegen forrás esetén a megtérülést is tartalmazó (adósságszolgálat, befektetési megtérülés stb.) költségeinek a díjkalkuláció során önálló költség, díjelemként kerül alkalmazásra.
- XI. IPARÚZÉSI ÉS A TELEPÜLÉST ÉRINTŐ EGYÉB ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG:** Az adózásra vonatkozó jogszabályi környezet változásainak figyelembe vételével a korábbi évek gyakorlatával ellentétben a szolgáltatást végző társaság településen fizetendő települési adózási kötelezettségével összefüggő költségeket a díjkalkuláció során önálló költség, díjelemként kerül alkalmazásra.

3. A DÍJKÉPZÉSI RENDSZER KIALAKÍTÁSA

Mind a víz, mind a csatornadíj meghatározása azonos díjképzési rendszer szerint történik. A díjképzési rendszer kialakításának első lépése a településekre közvetlenül elszámolt költségek és a cégszinten elszámolt költségek lehatárolása és számszerűsítése. A következő lépés a társasági szintű díjmeghatározás. Ezen alapul a település szintű eltérések figyelembevételének módjára, a cégszintű költségek települések közötti felosztására vonatkozó szabályok alapján az önkormányzati díjak meghatározása.

3.1. FOGALMAK

Díj a (közüzemi) szolgáltatás ellenértéke.

Díjpolitika azon elvi döntések összessége, amelyek a díjalakulásra, a díjképzési rendszer alapvető kérdéseire irányulnak. Így a díjpolitika kiterjedhet a jogszabályi keretek között megengedett lehetőségek közötti választásokra, a díjképzési rendszer és a tevékenység fejlesztés összhangjának biztosítására, egy illetve kéttényezős díj bevezetésére (alapdíj, vagy rendelkezésre-állási díj, fogyasztáshoz igazodó változó díj), a szükséges díjemelések időbeli ütemezésére, az azonos fogyasztói csoportokhoz, illetve azonos szolgáltatáshoz tartozó igénybevevőkre vonatkozó átlagdíj meghatározás körének kijelölésére.

Díjmodell az önkormányzatoknak a vízközmű szolgáltatásra vonatkozó díjképzési rendszerének összehangolása, egységesítése, az önkormányzatok egymás közötti, illetve a közszolgáltatóval történő elszámolások elveinek meghatározása.

Díjképzési rendszer v. díj mechanizmus, amely pontosan rögzíti az évenkénti díjképzés és díjmegállapítás tartalmi és formai elemeit, részletes módszertanát. Tartalmazza a díjképzés eljárási rendjét, ezen belül a résztvevők feladat meghatározását és kötelezettségeit, a díjképzés időbeni ütemezést, az ellenőrzés formáit.

Díjfedezet a díjképzési rendszerben meghatározott tartalmú költségekre, ráfordításokra, elismert nyereség igényre (részben fejlesztési forrás biztosításához rendelt, részben az üzemeltető kiegyensúlyozott gazdálkodását biztosító nyereségre) fedezetet biztosító díjtömeg.

Díjelem pontosan definiált költség és ráfordítás csoportra, illetve a nyereségből képzett tételekre meghatározott díjfedezeti összeg.

Díjképzés az a folyamat, amely tartalmazza az adott évi díj szolgáltató általi elkészítését, előterjesztését, önkormányzati testület elfogadását és rendeletben történő kihirdetését.

Hatósági ár (egy adott évben) jogszabály alapján, az egyes fogyasztási csoportokra megállapított és rendeletben meghirdetett alapidíj, illetve rendelkezésre állási díj, valamint a változó díj.

Megtérülés a szolgáltatónál keletkező azon bevételek, illetve költségsökkenések, amelyek a közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódóan jelentkeznek.

Központi működési támogatás jogszabály alapján a központi költségvetésből nyújtott működési támogatás,

Önkormányzati működési támogatás a társaság Közgyűlése által elfogadott tervezett indokolt díj és az önkormányzat(ok) által jóváhagyott díj különbözete

Fejlesztési támogatás az önkormányzatok által fejlesztési (rekonstrukciós) céllal átadott pénzeszköz

3.2. A FEDEZETI ELV ÉS A DÍJFEDEZETI SÉMA MEGHATÁROZÁSA

A díjképzési rendszer fedezeti elve

Az ivóvíz és csatorna szolgáltatások díjmegállapítására vonatkozó jogszabályok és a Kohéziós Alap támogatásához kapcsolódó, meghatározott fenntarthatóság létrehozásának, megőrzésének kritériumai is arra irányulnak, hogy a szolgáltatásból realizálható díjbevételek fedeznie kell a hatékony gazdálkodás követelményeinek megfelelő működési és eszközgazdálkodási költségeket és a kiegyensúlyozott gazdálkodáshoz szükséges működési eredményt. A jelenlegi díjképzésben jelentős probléma az, hogy az eszközgazdálkodási (tőkeköltségek) nem térülnek meg teljesen.

Díjfedezeti séma		
Üzemeltetési költségek	Bázis év üzemeltetési költségei	Mínusz <ul style="list-style-type: none"> Díjfedezetet csökkentő működési támogatások, közzolgáltatási tevékenységhez tartozó megtérülések, hatékonyság növekedés
	Előző időszaktól független üzemeltetési költség	
Karbantartási költségek	Bázis év karbantartási költségei	
	Előző időszaktól független Karbantartási költség	
Általános költségek, egyéb ráfordítások	Bázis év általános költségei	
	Előző időszaktól független általános költség	
Eszközgazdálkodási költségek	Amortizáció	
	Használati díj	
	Az amortizációt/használati díjat meghaladó rekonstrukciós/fejlesztési igény.	
Eredmény	Önerő meghitelezés, idegen forrás megtérülése	
	Osztalék	
	Működtető eszközök forrásigénye	

A díjelemek szerinti csoportosítás azt a célt szolgálja, hogy a díjmechanizmus megfelelő rugalmassággal követhesse a gazdasági környezetben bekövetkezett változásokat (pl. jogszabályi változások). A költségeket úgy célszerű csoportosítani, hogy a szolgáltatás terjedelmének változása esetén, például az új beruházások üzemeltetési és fenntartási többletköltségeinek befogadása, vagy új részvényes települési önkormányzat csatlakozása esetén a többletköltségek befogadása és meghatározása, vagy a minőségi követelmények érvényesítése könnyen és átláthatóan megtörténhessen. Utóbbiakat nevezzük a fenti sémában "előző időszaktól független" költségnövekedésnek.

Az üzemeltetési és karbantartási költségek a szolgáltató számviteli rendszerében és önköltség számítási szabályzatában nyilvántartott költségek figyelembevételét jelentik. Minden olyan jelentősebb különbséget mutató költségelemet, amelyek árának emelkedése jelentősen eltér egymástól külön kell kezelni. (így az energiát és az egyéb anyagokat, anyag jellegű szolgáltatásokat, igénybevett szolgáltatásokat, valamint a munkabér és járulékait), mert az árváltozások precízebben követhetők.

El kell különíteni az állandó és a változó költségeket is egymástól, mert ekkor a kapacitáskihasználás alakulását jobban lehet követni.

Egyes díjtételek – kieső kiadások esetén – negatív értékeket is felvehetnek. A közgyűlés által kimondandó, hogy az új eszközök üzembe-vételével kapcsolatos új költségek a közüzemi szolgáltatáshoz használt eszközök tulajdonjogától függetlenek.

4. IVÓVÍZ SZOLGÁLTATÁS DÍJKÉPZÉSI SÉMÁJA

A Társaság évente előterjeszti jóváhagyásra a települési képviselőtestületek részére a hatósági ár javaslatát. A gazdálkodás stabilitása és az átláthatósága olyan díjképzési rendszert igényel, amely megfelel mind a tulajdonosoknak, mind pedig az EU pályázati előírásokban megfogalmazott követelményeknek.

A díjképzési rendszer ismertetése - a többirányú felhasználás érdekében - két elkülöníthető részből áll: általános adatok és a díjtelepítések és összetevőik meghatározása.

Hajdú-Bihari Önkormányzatok Víz- és Hőszolgáltatási Zrt. 4034 Debrecen, Hétvezér u. 21. sz.					
..... évi ivóvíz díjképzés / .....09.30. adatai alapján					
Település:					
(adatok Ft-ban)					
	Megnevezés	..... év 01.-09. hó	..... éves várható	Index (%)	..... év tervezett
1	Közvetlen anyagköltség				
2	Átvett víz költsége				
3	Villamos energia				
4	Igénybevett szolgáltatások				
5	Eladott áruk és besz. és eladott szolg.				
6	Közvetlen bérköltség				
7	Személyi jellegű kifizetések				
8	Bérfelrakások				
9	Tervszerinti értékcsökkenési leírás				
10	Rekonstrukciós hányad (é.cs.-vel nem fedezett)				
11	Fejlesztési hányad (bővítő fejlesztésre)				
12	Vízkezelési használati díja				
13	Egyéb szolgáltatások költségei				
14	Javítás-karbantartás költsége				
15	Szállítás-rakodás költsége				
16	Közvetlen gépköltség				
17	Egyéb segédüzemi költség				
18	Víz felhasználás (csatorna mosatás)				
19	Üzemeltetési díj				
20	Laboratórium költsége				
21	Leírt vevőkövetelések, értékvesztés				
22	Eredmény díjfedezeti igény				
23	Szolidaritás				
24	KÖZVETLEN ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
25	Üzemi és építésvezetőségi ált. ktg.				
26	SZÚKÍTOTT ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
27	Igazgatási költség				
28	Egyéb általános költség	0			0
29	TELJES ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
30	Egyéb ráfordítások				
31	Üzemi ráfordítás	0	0		0
32	Nettó árbevétel				
33	Egyéb bevételek				
34	Üzemi bevétel				
35	ÜZEMI EREDMÉNY	0	0		0
36	Értékesített m³				
37	1 m³-re jutó üzemi költség				

Szolgáltatási díj:

Alapdíj:

Az alapdíj az üzemeltetés állandó költségekre biztosít részbeni fedezetet.
(Ft/hó fogyasztási helyenként)

Köbméterenkénti (változó) szolgáltatási díj:

ivóvíz szolgáltatás díjfedezet igénye - alapdíj tömege/ számlázott ivóvíz mennyiség.
(Ft/m³ helyenként)

A kalkuláció során megállapított díjak az Általános Forgalmi Adót nem tartalmazzák.

5. SZENNYVÍZELVEZETÉSI ÉS -TISZTÍTÁSI SZOLGÁLTATÁS ÁLTALÁNOS DÍJKÉPZÉSI SÉMÁJA

A Társaság évente előterjeszti jóváhagyásra települési képviselőtestületek részére a hatósági ár javaslatát. A gazdálkodás stabilitása és az átláthatósága olyan díjképzési rendszert igényel, amely megfelel mind a tulajdonosoknak, mind pedig az EU pályázati előírásokban megfogalmazott követelményeknek.

A díjképzési rendszer ismertetése – a többirányú felhasználás érdekében - két elkülöníthető részből áll: általános adatok és a díjelemek és összetevőinek meghatározása.

Hajdú-Bihari Önkormányzatok Vízű Zrt. 4034 Debrecen , Hét vezér u. 21. sz.					
..... évi szennyvíz díjképzés / .....09.30. adatai alapján					
Település:					
(adatok Ft-ban)					
	Megnevezés	..... év 01.-09. hó	..... éves várható	Index (%)	..... év tervezett
1	Közvetlen anyagköltség				
2	Átadott szennyvíz költsége				
3	Villamosenergia				
4	Igénybevett szolgáltatások				
5	Eladott áruk és besz. és eladott szolg.				
6	Közvetlen bérköltség				
7	Személyi jellegű kifizetések				
8	Bérfizetések				
9	Tervszerinti értékcsökkenési leírás				
10	Rekonstrukciós hányad (é.cs.-vel nem fedezett)				
11	Fejlesztési hányad (bővítő fejlesztésre)				
12	Környezet-, talajterhelési díj				
13	Egyéb szolgáltatások költségei				
14	Javítás-karbantartás költsége				
15	Szállítás-rakodás költsége				
16	Közvetlen gépköltség				
17	Egyéb segédüzemi költség				
18	Víz felhasználás (csatorna mosatás)				
19	Üzemeltetési díj				
20	Laboratórium költsége				
21	Leírt vevőkövetelések, értékvesztés				
22	Eredmény díjfedezeti igény				
23	Szolidaritás				
24	KÖZVETLEN ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
25	Üzemi és építésvezetőségi ált. ktg.				
26	SZÚKÍTOTT ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
27	Igazgatási költség				
28	Egyéb általános költség	0			0
29	TELJES ÖNKÖLTSÉG	0	0		0
30	Egyéb ráfordítások				
31	Üzemi ráfordítás	0	0		0
32	Nettó árbevétel				
33	Egyéb bevételek				
34	Üzemi bevétel				
35	ÜZEMI EREDMÉNY	0	0		0
36	Értékesített m³				
37	1 m³-re jutó üzemi költség				

Szolgáltatási díj:**Alapdíj:**

Az alapdíj az üzemeltetés állandó költségekre biztosít részbeni fedezetet. (Ft/hó fogyasztási helyenként)

Köbméterenkénti (változó) szolgáltatási díj:

szennyvízszolgáltatás díjfedezet igénye - alapdíj tömege/ számlázott szennyvíz mennyiség (Ft/m³ helyenként)

Az így kalkulált díjak a vízterhelési díjat/környezetterhelési díjat nem tartalmazzák

6. A DÍJTERVEZÉS ÉS A DÍJKÉPZÉS KONKRÉT MENETE

A 3. és a 4. fejezetben bemutatásra kerültek a díjelemek és összetevőik. Ez a fejezet a díjtervezés, díjképzés legfontosabb lépéseit mutatja be.

6.1. Az előző időszaktól független költségek tervezése

Meg kell különböztetni az előző időszaktól független díjelemeket, elsősorban az új fejlesztések belépése miatt jelentkező többletköltségeket legalább a belépés első évében. Az új fejlesztésekre vonatkozóan a pályázatokban és a társulási megállapodásokban rögzített díjpolitikát kell alapul venni. Kötelező alkalmazni a díjakba beépített amortizációs arányt, amit a vonatkozó pénzügyi elemzésekben évenként eltérő (növekvő mértékben) terveztek. A pénzügyi (CBA) elemzésekben a fejlesztések miatti díjnövekményt egységesen (Ft/m³) terhelik a projektben résztvevő településekre.

6.2. Az általános költségek és egyéb cégszintű díjelemek felosztása

Meg kell különböztetni településszintű és létesítmény szinten gyűjtött, illetve kalkulált díjelemeket, a társasági szinten értelmezhető díjelemektől. (központi általános költségek stb).

A cégszintű díjelemek a következők:

- általános költségek és az egyéb ráfordítások,
- a működtető vagyon fejlesztési díjhányada,
- a településekre nem osztható idegen forrás megtérülés,
- a településekre nem osztható egyéb bevétel,
- a hatékonyság javulás

A cégszintű díjelemek leosztási módjára egy algoritmust kell kidolgozni, a leosztás során két alapelvet kell követni:

- a.) A cégszintű vonatkozó díjfedezeti igényt szolidaritási elv alapján, a fajlagos önköltséggel fordított arányban a mennyiségek figyelembevételével kell elosztani. Olyan mechanizmus szükséges, amely biztosítja, hogy az alacsony önköltségű települések relatíve nagyobb arányban viseljék a cégszintű költségeket, mint a magas önköltségű települések. E szerint a fajlagos önköltségek aránya (egészen pontosan a legmagasabb önköltséghez képest számított arány) adná az elosztás alapját
- b.) Olyan mechanizmus szükséges, amely biztosítja, hogy az egyes települések díja ne haladja meg az önálló működés esetén várható díjakat/ (vagy legalább 10%-al alacsonyabb díj legyen). A becsült, önálló működéssel járó költség x%-a (pl. 90%) plafont képezne.

A két elv együttes alkalmazása iteratívva teheti a költségmegosztást, hiszen kijön valami az arányokkal történő elosztásból, ezt azonban korrigálni kell, ha adott település esetén a plafon fölé vinné a díjat. Benchmark adatok alapján az azonos adottságúakat azonos módon kezelve.

6.3. Középtávú műszaki tervek kidolgozása, az szerződés időtartamára

A nagykarbantartásokra, a rekonstrukciókra, a fejlesztésekre évenként aktualizált középtávú (3-5-7 év?) ütemezett tervet kell kidolgozni költségbecsléssel, amely alapján tervezhetőek a vonatkozó díjelemek cégszinten is és település szinten is.

A rekonstrukciókra, a fejlesztésekre az üzemeltető társaság éves adózott eredménye, illetve a tárgyévi osztalék fizetéssel csökkentett összeg szolgál forrásként, ez fejlesztési alapként használható a fejlesztési-beruházási célok finanszírozására. Az elmaradt fejlesztések, bővítő – rekonstrukciós beruházások megvalósításához 3-5 évig jelentős forrásokat kell tartalékolni, mérsekelt osztalék fizetésről célszerű a tulajdonosoknak döntenie. A településeken egyedi megállapodások alapján, korábban beépített fejlesztési hányad, továbbra is része a település szolgáltatási díjának.

6.4. Az önerő biztosítás tervezése

Az önerő biztosítás céljára a társaságnál képződött adózott nyereség bizonyos hányadának elkülönítése szolgál. A társaságnál pénzügyileg képződő adózott nyereség bizonyos hányadát kölcsön nyújtási célra a pályázatok önerő biztosításához el kell különíteni azon önkormányzatok részére, melyek az ellátási területük fogyasztóit nem akarják /vagy a megfizethetőség miatt nem lehet/ a díjban megtérítendő fejlesztési díjhányaddal terhelni. Az önerő megelőlegezéséhez szükséges összeget az önkormányzat kölcsönként kapja a jegybanki alapkamat +1-0,75 %-kal növelt kamattal, maximum a vagyonnevelési -üzemeltetési időnek, szerződés lejáratának időpontjáig /időtartamára/. Azon önkormányzatok részére, melyek vállalják annak kötelezettségét, hogy a vagyonnevelési időtartama alatt hozammal növelten /a hozam elvárt mértéke megegyezik a kölcsönnél elvárt kamat mértékkel/ beépítik a szolgáltatási díjba a fejlesztési díj hányadként az önerő összege végleges pénzeszköz átadásként biztosítható. De azonos módon nyújthat pénzügyi támogatást a pályázati projektek önkormányzati önerő biztosításban.

6.5. Hatékonysági mutatók tervezése

A kiválasztott hatékonysági mutatók tervezése alapján szükséges egy szintetizáló hatékonysági mutató képzése, ami Ft/m³, vagy a tervezett költségek arányában mutatja meg a hatékonyság alakulását. Ha nem január 1-el történik a díjemelés, az ebből adódó különbség bevétel kiesését, az önkormányzat megtéríti az üzemeltetőnek.

6.6. A díjév meghatározása

Azt az időszakot jelöli, amelyben az adott árat/árakat az igénybevevők felé alkalmazzák. Az adott év január 1-jétől december 31-edikéig tart.

6.7. Díj előterjesztés:

A Társaság évente a díjszabályzatnak megfelelő formában, illetve tartalommal elkészíti a díjévre vonatkozó településszintű szolgáltatási díjajánlatát és azt az árhatóságok felé beterjeszti. A díjelőterjesztés részei: várható adatok alapján elszámolás a bázis évre meghatározott díjjal (díj-elemek alakulása, számlázott, beszedett bevétel, beruházási feladatok, hatékonysági követelmények teljesítése stb.).

6.8. Díjkalkuláció bázisa:

A díjmegállapítás évének (díjévet megelőző év) várható adataiból levezetett díjelemek, amelyek a díjévre szóló díjkalkuláció bázisául szolgálnak.

6.9. Díjkalkuláció lépései:

A bázis díjelemek korrekciója a díjévre az üzleti tervben meghatározott mennyiségekkel, működési változásokkal, azok bemutatása és szükség szerinti indoklása,

A díjelemek meghatározott árindexekkel történő valorizálása, az egyes díjelemek (költségcsoportok) esetében eltérő árindexek kerülnek alkalmazásra. az önkormányzatnak fizetendő használati díj levezetése (az önkormányzatra jutó hosszabb távra meghatározott és ütemezett költségek alapján),

6.10. Indexálás:

A díjképzési rendszerben rögzítésre kerül, hogy milyen hivatalos KSH árindexet, használnak az évenkénti valorizáció meghatározásához.

Egyes költségcsoportokra, illetve díjelemre a rájuk jellemző díjévre vonatkozó tervezett árindex kerül alkalmazása.

Az indexálás az alábbi árindexek alkalmazásával történik:

	Éves átlagos árindexek	Költségtételek
1	Energiatermelő ágazatok belföldi értékesítésének árindexe, GKI, MAVÍZ előrejelzések	Technológiai villamos energia
2	Továbbfelhasználásra termelő ágazatok belföldi értékesítésének árindexe, GKI, MAVÍZ előrejelzések	Közvetlen anyag
3	Alkalmazásban állók havi munkajövedelme - villamos energia, gáz-, gőz, vízellátás	Közvetlen bér Járulékok
4	Ipari belföldi értékesítési árindex	Igénybe vett szolgáltatások Egyéb szolgáltatások Személyi jellegű kifizetések

6.11. Ellenőrzés

Az ellenőrzési tartalmi követelményei a következők:

- az előterjesztett díjak a rögzített díjképzési rendszernek/díjmechanizmusnak megfelelnek,
- a szolgáltató tevékenysége a közszolgáltatási szerződésben rögzített feltételeknek megfelel,
- a szolgáltatáshoz kapcsolódó tervezett és tényleges naturális mutatók alakulása, eltérések felülvizsgálata,
- ellenőrizni kell a szolgáltató előző évi díjjal történő elszámolásának és indokolásának valóságát és összhangját a számviteli beszámoló alapjául szolgáló analitikákkal,
- a szolgáltató az előírt hatékonysági követelmények teljesítéséről készült elszámolásának értékelése
- egyeztetni kell a szolgáltató tételes elszámolását a díjban megképzett vagyonhasználati/ bérleti (meglévő szolgáltatás esetében amortizációs és nyereségből fedezett fejlesztési forrás) díjfedezet beszedéséről és felhasználásáról,
- a beruházási terv előirányzatainak, illetve az elfogadott terv műszaki teljesítésének összevetése a közép-távú beruházási terv időarányos részével.

ZÁRÓ FEJEZET, ÉRVÉNYESSÉG:

A díjszabályzat a **Hajdú-Bihari Önkormányzatok Vízmű Zrt.** díjpolitikájának megvalósítását a társaság közgyűlése **elfogadta 2011. december 15.-én**, közgyűlés jegyzőkönyve szerint **hatályos 2012. január 01.-től**.